

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **O. S.**, zast. JUDr. Martinem Horčicem, advokátem, se sídlem Politických vězňů 27, Kolín, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 8. 2004, č. j. 60 Az 16/2004 - 17,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 12. 1. 2004, č. j. OAM-6676/VL-11-12-2003. Tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatelky o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Současně s kasační stížností požádala stěžovatelka o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí, stěžovatelka v obecné rovině toliko namítala porušení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a § 14 a § 16 zákona o azylu. Konkrétně zejména doplnila, že v domovské zemi byla vydírána a sexuálně zneužívána ze strany policistů.

Prodávala na tržišti a peníze, které za to chtěli policisté, jim neměla z čeho dát. Ukrajinu opustila i z tohoto důvodu. Požadovala, aby napadané rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V napadeném rozsudku dospěl Krajský soud v Ostravě, obdobně jako správní orgán, k závěru, že stěžovatelka domovskou zemi neopustila z důvodů upravených zákonem o azylu, t. j. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Ze spisu nevyplynulo, že by se stěžovatelka se svými problémy obrátila na domovské orgány, a stejně tak ani nevyplynulo, že by jí případně domovské orgány neposkytly možnou ochranu. Krajský soud v Ostravě proto dovodil, že žalovaný postupoval správně, pokud žádost jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu zamítl. Krajský soud neshledal ani porušení označených ustanovení správního řádu. Z výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.

Proti tomuto rozhodnutí podala stěžovatelka kasační stížnost, a to z důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Konkrétně zejména uváděla, že v domovské zemi bylo zasahováno do jejích základních lidských práv a svobod, a to vydíráním a zneužíváním ze strany tamních policistů. Upozornila na důkazní nouzi a doplnila, že je v rozporu s dobrými mravy zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné proto, že se ocitla v důkazní nouzi; správní orgán jakož i soud proto měly důkladněji zjistit skutkový stav, a to třeba i prostřednictvím mezinárodních organizací. Na základě výše uvedených skutečností pak stěžovatelka požadovala, aby byl napadený rozsudek zrušen a vrácen k dalšímu řízení.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém zejména uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis a judikaturu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatelka je zastoupena advokátem.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu posuzovat, zda měl být stěžovatelce azyl udělen, nýbrž je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvod či důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelkou.

Z kasační stížnosti vyplynulo, že stěžovatelka kasační stížností uplatňuje důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 a), b) a d) s. ř. s.

Nejprve je třeba se vyjádřit k významu jednotlivých důvodů. Význam prvního z uvedených důvodů, t. j. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy „nesprávného posouzení právní otázky soudem“, spočívá podle Nejvyššího správního soudu buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní závěr, popřípadě je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Takováto pochybení v rozsudku Krajského soudu v Ostravě však Nejvyšší správní soud neshledal.

Dále je třeba se vyjádřit k dopadu dalšího ustanovení, a to § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. K významu první části (došlo k vadě řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu) je třeba podle Nejvyššího správního soudu uvést, že skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru, vedl k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata dále nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Význam další části označeného písm. b) § 103 odst. 1 s. ř. s. („při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto vytýkanou vadu měl soud napadané rozhodnutí zrušit“) se zakládá na faktu, že intenzita porušení řízení před správním orgánem byla v přímé souvislosti s následnou nezákonností tohoto rozhodnutí. K poslednímu možnému porušení z tohoto zákonného ustanovení („rozhodnutí správního orgánu je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost“) Nejvyšší správní soud uvádí, že jeho možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí.

Ani jeden z důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. však Nejvyšší správní soud neshledal.

Konečně je třeba se vyjádřit i k významu posledního písmene citovaného zákonného ustanovení, t. j. písm. d) § 103 odst. 1 s. ř. s. První, tam upravený důvod (nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti rozhodnutí) spočívá podle Nejvyššího správního soudu buď v tom, že rozhodnutí vykazuje takové textové a formulační nedostatky, že z obsahu textu není dostatečně zřejmá souvislost s příslušnými podklady pro rozhodnutí, nebo případně v tom, že i jinak text rozhodnutí obsahuje nejasné, rozporné či jiným způsobem nesrozumitelné údaje. Taková nesrozumitelnost rozhodnutí však v souzené věci podle Nejvyššího správního soudu nenastala. Následující důvod (nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí) je potom třeba spatřovat v tom, že se rozhodnutí neopírá o důvody, které opodstatňují dospět k určitému výroku rozhodnutí a možný dopad je třeba posuzovat vždy ve pojení se zněním konkrétního rozhodnutí. K posledně

jmenovanému důvodu, tedy že se jedná nepřezkoumatelnost spočívající v jiné vadě řízení před soudem, Nejvyšší správní soud poznamenává, že je třeba její význam posuzovat jako důvod pro zrušení rozhodnutí krajského soudu pouze za předpokladu splnění věty navazující, tedy mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Ani takto vymezené důvody specifikované v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. však podle Nejvyššího správního soudu v souzené věci nenastaly.

Nejvyšší správní soud uvádí, že podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu stanoví, že žádost o udělení azylu se zamítne jako zjevně nedůvodná, pokud stěžovatel neuvádí skutečnosti o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů vymezených v § 12 zákona o azylu.

Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka podala dne 26. 12. 2003 návrh na zahájení řízení o udělení azylu, ve kterém uvedla, že o azyl žádá z důvodu vydírání a sexuálního zneužívání ze strany policistů a stejně tak z důvodu legalizace pobytu na území České republiky; skončila jí platnost víza. Z protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu na území České republiky ze dne 9. 1. 2004 rovněž tak vyplynulo, že stěžovatelka o azyl žádá především z obavy před policií. Dále vyplynulo, že na uvedené jednání policie si u nadřízených orgánů nestěžovala; problémy s žádnými státními orgány přitom neměla. Stejně tak vyplynulo, že stěžovatelka se nepokusila při řešení vzniklé situace přestěhovat v rámci domovské země a domovskou zemi opustila. Obdobně vyplynulo, že stěžovatelka do České republiky přijela pracovat, o azyl požádala bezprostředně po zrušení pracovního víza; na otázku, proč o azyl nepožádala bezprostředně po příjezdu na území České republiky, odvětila, že v dané době měla doklady a vízum. Na otázku, zda chce v souvislosti s azylovým řízením doložit nějaké důkazní materiály potvrzující její výpověď, výslovně uvedla, že „ne“.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatelky, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud a jejich závěr o tom, že stěžovatelka neuvedla skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení. Nelze odhlédnout ani od skutečnosti, že stěžovatelka se se svými problémy neobrátila na domovské orgány, a o azyl nepožádala bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až po skončení platnosti víza, což svědčí o účelovosti její žádosti.

Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že závěr o tom, že stěžovatelka v žádosti neuvedla skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu. Správní orgán správně žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu zamítl, přičemž krajský soud správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn spolehlivě, důkazy, které si správní orgán opatřil, byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy. S těmito závěry se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud.

Na základě výše uvedeného tak Nejvyšší správní soud námitkám stěžovatelky - že v domovské zemi byla vydírána a zneužívána ze strany tamních policistů, a že správní orgán, jakož i soud, proto měly důkladněji zjistit skutkový stav - přisvědčit nemohl. Skutkový stav byl zjištěn řádně, v souladu se zákonem. Stejně tak s odkazem na výše uvedené nepřisvědčil Nejvyšší správní soud stěžovatelce ani v tvrzení o rozporu s dobrými mravy (při zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné z důvodu důkazní nouze). Stěžovatelka ve správním řízení na přímou otázku žádné důkazy nenavrhovala, o důkazní nouzi se nijak nezmiňovala. Ze spisu prokazatelně vyplynulo, že stěžovatelka o azyl nepožádala bezprostředně po příjezdu na území České republiky, přijela do ČR za prací a o azyl požádala až po vypršení pracovního víza. Takové jednání, a to i s ohledem na tvrzené důvody kasační stížnosti, tedy zejména vydírání a znásilňování, tedy závažné a zřetelehodné skutečnosti, ukazuje na účelovost stěžovatelčiny kasační stížnosti a rovněž spíše na ekonomické pohnutky, které pod důvody vymezené zákonem o azylu podřadit nelze. Tvrzením stěžovatelky tak Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

Nejvyšší správní soud s poukazem na výše uvedené a v souladu s krajským soudem dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno v souladu s ustanovením § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud tedy nezjistil naplnění důvodů kasační stížnosti, a proto kasační stížnost dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Nejvyšší správní soud nad rámec dosud uvedeného poznamenává, že k případnému řešení stěžovatelčiných problémů v domovské zemi azylové zákonodárství neslouží, ale při splnění zákonných podmínek lze pobyt cizince na našem území legalizovat jinými způsoby (zákon č. 326/1999 Sb.).

Vzhledem ke skutečnosti, že Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl tzv. přednostně, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. října 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu